

Roll
No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Serial No. of
Q. C. A. B.

ಒಟ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 63]

[ಒಟ್ಟು ಮುದ್ರಿತ ಪುಟಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 24

Total No. of Questions : 63]

[Total No. of Printed Pages : 24

ಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆ : **16-S**

ವಿಷಯ : ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆ — ಸಂಸ್ಕೃತ

Code No. : **16-S**

Subject : First Language — SANSKRIT

प्रथम भाषा संस्कृतम्

ದಿನಾಂಕ : 28. 03. 2014]

[Date : 28. 03. 2014

ಸಮಯ : ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 09-30 ರಿಂದ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 12-45 ರವರೆಗೆ]

[Time : 09-30 A.M. to 12-45 P.M.

ಪರಮಾವಧಿ ಅಂಕಗಳು : 125]

[Max. Marks : 125

FOR OFFICE USE ONLY

Q. No.	Marks	Q. No.	Marks	Q. No.	Marks	Q. No.	Marks	Q. No.	Marks		
1.		14.		27.		40.		53.			
2.		15.		28.		41.		54.			
3.		16.		29.		42.		55.			
4.		17.		30.		43.		56.			
5.		18.		31.		44.		57.			
6.		19.		32.		45.		58.			
7.		20.		33.		46.		59.			
8.		21.		34.		47.		60.			
9.		22.		35.		48.		61.			
10.		23.		36.		49.		62.			
11.		24.		37.		50.		63.			
12.		25.		38.		51.		×			
13.		26.		39.		52.		×			
Total Marks											
Total Marks in words								Grand Total			
1. ✓											
2. ✓								✓		✓	
Signature of Evaluators				Registration No.				Signature of the Deputy Chief		Signature of the Room Invigilator	

[Turn over

ಸಾಮಾನ್ಯ ಸೂಚನೆಗಳು :

- i) ಇದು ಪ್ರಶ್ನೆಸಹಿತ ಉತ್ತರ ಪುಸ್ತಕವಾಗಿದೆ.
- ii) ಪ್ರತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗೂ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಲು ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿದ ಜಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ಬರೆಯಬೇಕು.
- iii) ಈ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಯು 'ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ' ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನೊಳಗೊಂಡಂತೆ ಒಟ್ಟು 63 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.
- iv) ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪೆನ್ಸಿಲ್‌ನಿಂದ (ಸೀಸದ ಕಡ್ಡಿ) ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಬರೆಯಬಾರದು. ಪೆನ್ಸಿಲ್‌ನಿಂದ ಉತ್ತರ ಬರೆದಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
- v) ಬಹು-ಆಯ್ಕೆ, ಖಾಲಿ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡುವುದು, ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೆರೆದು ಅಳಿಸುವುದು / ತಿದ್ದಿ ಬರೆಯುವುದು / ಗುರುತಿಸುವುದು ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಅನರ್ಹವಾಗುತ್ತದೆ.
- vi) ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಓದಲು 15 ನಿಮಿಷಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾಲಾವಕಾಶ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಪರೀಕ್ಷಾರ್ಥಿನಾಂ ಸಾಮಾನ್ಯಾ: ಸೂಚನಾ :

- i) इदं प्रश्नयुक्तम् उत्तरपुस्तकम् अस्ति ।
- ii) अस्मिन् प्रश्नयुक्ते उत्तरपुस्तके 'संयोज्य लिखत' प्रश्नसहितम् आहत्य त्रिषष्टिः (63) प्रश्नाः सन्ति ।
- iii) प्रत्येकं प्रश्नस्य उत्तरं लेखितुं प्रश्नयुक्ते उत्तरपुस्तके एव पर्याप्तः स्थलावकाशः प्रकल्पितः । निर्दिष्टस्थानेषु एव उत्तराणि लेखनीयानि ।
- iv) परीक्षार्थिनः उत्तराणि अङ्कनी (पेन्सिल्) द्वारा न लिखेयुः । पेन्सिल् द्वारा लिखितानि उत्तराणि मौल्यमापनार्थं न परिगण्यते ।
- v) समुचितोत्तरचयनप्रश्नाः, रिक्तस्थानं पूरयत, संयोज्य लिखत एतेषां प्रश्नानाम् उत्तराणि सम्मार्ज्यं लिख्यन्ते चेत् मौल्यमापनार्थं न परिगण्यन्ते ।
- vi) परीक्षार्थिभ्यः प्रश्नानां पठनार्थम् अर्थग्रहणार्थं च पञ्चदशनिमेषकालावकाशः अधिकः प्रदत्तः ।

I. निम्नलिखितेषु प्रश्नेषु अपूर्णविवरणेषु वा प्रत्येकाय चत्वारः विकल्पाः प्रदत्ताः । तेषु एकमेव शुद्धं उपयुक्तं वा वर्तते । उपयुक्तं विकल्पं चित्वा प्रश्नस्य समक्षे निर्दिष्टस्थाने अक्षरसहितं अस्योत्तरं पूरयतु । 15 × 1 = 15

1. एषः गङ्गादेव्याः पतिः आसीत् —

(A) हक्कः	(B) बुक्कः
(C) कृष्णदेवरायः	(D) वीरकम्पणः ।

उत्तरम् : _____

2. "अष्टमः" अस्य स्त्रीलिङ्गरूपम् इदम् भवति —

(A) अष्टमी	(B) अष्टमम्
(C) अष्टमा	(D) अष्टः ।

उत्तरम् : _____

3. मनः प्रग्रहरूपेण अत्र निरूपितः —

(A) प्रश्नोपनिषदि	(B) कठोपनिषदि
(C) मुण्डकोपनिषदि	(D) केनोपनिषदि ।

उत्तरम् : _____

4. "कीर्तिः" अस्य समानार्थकपदं इदम् भवति —

- (A) अकीर्तिः (B) अपकीर्तिः
(C) यशः (D) अपयशः ।

उत्तरम् : _____

5. राधाकृष्णन् महाभागस्य भार्या एषा आसीत् —

- (A) रामम्मा (B) शिवकामम्मा
(C) कनकम्मा (D) सीतम्मा ।

उत्तरम् : _____

6. "ज्ञानम्" अस्य विरुद्धार्थक पदं इदम् भवति —

- (A) सुज्ञानं (B) अज्ञानं
(C) विज्ञानं (D) अतिज्ञानम् ।

उत्तरम् : _____

7. एतदर्थं जनाः हरिणं हन्युः —

- (A) चर्मार्थं (B) धनार्थं
(C) मांसार्थं (D) मृगयार्थं ।

उत्तरम् : _____

8. योगी, घुटिका, योगदण्डः, कन्था — अत्र समूहेतरपदं इदम् भवति —

- (A) घुटिका (B) योगदण्डः
(C) योगी (D) कन्था ।

उत्तरम् : _____

9. रावणः अस्य अनुग्रहार्थं तपश्चक्रे —

- (A) शिवस्य (B) रामस्य
(C) गणेशस्य (D) नारायणस्य ।

उत्तरम् : _____

10. कौशिकस्य प्रभावात् एषः जरासन्धं नाम तनयं लेभे —

- (A) दशरथः (B) बृहद्रथः
(C) अतिरथः (D) महारथः ।

उत्तरम् : _____

11. आलबेरुनि महाशयेन अरेबिक् भाषया अनूदितः ग्रन्थः एषः —

- (A) पञ्चसिद्धान्तिका (B) लघुजातकम्
(C) बृहज्जातकम् (D) बृहत्संहिता ।

उत्तरम् : _____

12. अनार्यशतस्योत्पादयिता एषः —

- (A) धृतराष्ट्रः (B) दुर्योधनः
(C) दुःशासनः (D) घटोत्कचः ।

उत्तरम् : _____

13. एषः निःशेषविश्राणितकोशजातः —

- (A) वरतन्तुः (B) कौत्सः
(C) रघुः (D) कुबेरः ।

उत्तरम् : _____

14. “हितभुक्, मितभुक्, ऋतुभुक्— अरूक् भवति” इति एषः अवदत् —

- (A) चरकः (B) वाग्भटः
(C) सुश्रुतः (D) धन्वन्तरिः ।

उत्तरम् : _____

15. अधिकम् — अल्पम्, अस्ति — अत्र चतुर्थं पदं इदं भवति —

- (A) नास्ति (B) स्वस्ति
(C) अस्थि (D) शास्ति ।

उत्तरम् : _____

II. रिक्तस्थानानि पूरयत —

5 × 1 = 5

16. बुक्कराजं इति गङ्गादेवी वर्णितवती ।

17. मानसं सरः युक्तमस्ति ।

18. सम्पन्नतरमेवात्रं भुञ्जते सदा ।

19. तद्विष्णोः पदम् ।

20. वनाय वव्राज ।

III. संयोज्य लिखत —

5 × 1 = 5

21.

“ अ ”

“ आ ”

i) गङ्गादेवी	a) प्रदहति पुलिनम्
ii) रत्नहरिणम्	b) श्रव्यकाव्यम्
iii) विक्रमः	c) खगोलविज्ञानी
iv) राजस्थाने	d) महाधीरः
v) वराहमिहिरः	e) मधुराविजयम्
	f) दृश्यकाव्यं ।

- उत्तरम् : i) _____
- ii) _____
- iii) _____
- iv) _____
- v) _____

IV. एकवाक्येन उत्तरं लिखत —

10 × 1 = 10

22. राजानः कैः पश्यन्ति ?

23. अभिमन्युः कैः निहतः ?

24. शिक्षायाः महत्वपूर्णमङ्गं किम् ?

[Turn over

25. वेदशब्दस्य अर्थः कः ?

26. काव्यारम्भे गङ्गादेवी केषां स्मरणं कृतवती ?

27. वराहमिहिरस्य मातापितरौ कौ ?

28. व्याधिः केन निवर्तते ?

29. विलासवत्याः दुःखकारणं का असूचयत् ?

30. नाकस्पर्धिनी का ?

31. राधाकृष्णन् महाभागः कस्मिन् देशे राजदूतो भूत्वा कार्यं निरवहत् ?

V. लघूत्तराणि लिखत —

5 × 2 = 10

32. मिहिरः वराहमिहिरः इति कथं ख्यातः ?

33. कुबेरः किमर्थं सुवर्णवृष्टिं कृतवान् ?

34. अन्तर्जालस्य प्रयोजनम् किम् ?

[Turn over

35. खलसज्जनानां मैत्रीं विवृणुत ।

36. काव्येषु मानसं सरः कथं वर्णितम् ?

अथवा

गङ्गादेवी विजयनगरं कथं वर्णितवती ?

37. संधिं विभज्य नाम लिखत —

2

a) बालस्तत्र

b) भारतीयेतिहासे ।

38. वाक्ये विद्यमानं कृदन्तपदं चित्वा प्रत्ययस्य नाम लिखत —

2

a) कावेरी शालां गतवती ।

b) अहं पत्रं विलिख्य मित्राय प्रेषयामि ।

39. विग्रहवाक्यं विलिख्य समासनाम लिखत —

2

a) वृकोदरः

b) सचित्रम् ।

40. वाक्यदोषं परिहरत —

2

a) नगरस्य अभितः ग्रामाः सन्ति ।

b) मित्रं साकं चन्द्रशेखरः शालां गतवान् ?

41. लकार-पुरुष-वचनानि लिखत —

2

a) गमिष्यावः

b) अजायत ।

42. तद्धितान्तं पदं वियुज्य प्रत्ययस्य नाम लिखत —

2

a) राधेयः

b) धैर्यम् ।

43. प्रयोगपरिवर्तनं कुरुत —

2

a) मया फलानि नीयन्ते ।

b) अहम् उज्जयिनीं गच्छामि ।

44. वाक्ये योजयत —

2

a) यदा-तदा

b) सत्वरम् ।

VI. श्लोकयोः तात्पर्यं कर्णाटकभाषया, आंग्लभाषया, संस्कृतभाषया वा लिखत —

2 × 2 = 4

45. यस्तु विज्ञानवान्भवति युक्तेन मनसा सदा ।

तस्येन्द्रियाणि वश्यानि सदश्वा इव सारथेः ॥

[Turn over

48. शरद्घनं नार्दति चातकोऽपि ।

कः पाठः ? कः अवदत् ? कम् अवदत् ?

49. तं मेधावी छात्रः इति प्रशंसन्ति स्म ।

कः पाठः ? मेधावी छात्रः कः ? के प्रशंसन्ति स्म ?

50. द्विगुणमुपपादय देवतासु पूजाम् ।

कः पाठः ? कः अवदत् ? कम् अवदत् ?

अथवा

दिग्विजयाय दक्षिणदेशं प्रतस्थे ।

कः पाठः ? कः प्रतस्थे ? कस्य आदेशानुसारं प्रतस्थे ?

IX. वाक्ये विद्यमानं अलङ्कारं विवृणुत —

3

53. “कादम्बरी रसज्ञानाय आहारोऽपि न रोचते ।”

X. प्रस्तारं विलिख्य गणविभागं कृत्वा छन्दोनाम लिखत —

3

54. वनभुवि तनुमात्रत्राणमाज्ञापितं मे ।

[Turn over

XI. ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷಯಾ ಅನುವಾದಂ ಕುರುತು —

3

55. ವ್ಯವಹಾರದ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನವೇ ಭಾಷೆ.
 ಭಾಷಾರಹಿತವಾದ ಜಗತ್ತು ಗಾಢಾಂಧಕಾರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುತ್ತದೆ.
 ಭಾಷೆಯಿಂದ ಜ್ಞಾನವು ವೃದ್ಧಿಸುತ್ತದೆ.
 Language is the main media of business.
 The world without language is covered with darkness.
 The knowledge improves with the language.

XII. ಕರ್ನಾಟಕಭಾಷಯಾ, ಆಙ್ಗಲಭಾಷಯಾ ವಾ ಅನುವಾದಂ ಕುರುತು —

3

56. ಪ್ರಜಾ: ಕರುಣಯಾ ರಕ್ಷ | ನ್ಯಾಯಂ ಧರ್ಮಂ ಚ ಪರಿಪಾಲಯ | ತವ ರಾಜ್ಯೇ ಪ್ರಾಣಿನಾಂ ಹಿಂಸಾ ಯಥಾ ನ ಭವೇತ್ ತಥಾ ಶಾಸನಂ ಕುರು |

XIII. ಶಲೋಕೌ ಪೂರ್ಯತು —

2 × 4 = 8

57. ನಾನಾಭಾಷಿ |
 ||
 |
 ಮಾಮಕಜನನೀಯಮ್ ||

58. साहित्य ।

..... ॥

..... ।

..... पशूनाम् ॥

XIV. दशवाक्यैः उत्तरं कर्णाटकभाषया, आङ्ग्लभाषया, संस्कृतभाषया वा लिखत —

3 × 4 = 12

59. रामस्य पितृभक्तिं, उदारचारित्र्यं च कथानुगुणं विवृणुत ।

[Turn over

